

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

SAMEN STERKER

Strategisch beleidsplan 2025-2028

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding	
Waar zijn we nu?	6
Wat zien we om ons heen?	8
Waar willen we naar toe?	10
 Waar staan we voor, wat willen we bereiken?	11
Visie, missie, waarden	11
Gemeentevisie op het bibliotheekwerk	12
Programmalijnen en speerpunten	12
 Het voor elkaar krijgen	20
- Samen met partners	20
- De Bibliotheek van 100 Talenten	21
- Verandertheorie en Impactmanagement	22
- Plannen en organiseren	23
- De robuuste organisatie	25
o Medewerkers	25
o Vrijwilligers	26
o Financiën	27
o Marketing en PR	28
o Informatiemanagement	28
 Lees je wijzer	29

Anja Kaashoek met team - Henk Hulshof Fotografie

VOORWOORD

“Het kabinet wil de openbare bibliotheek op zoveel mogelijk plaatsen terugbrengen, als plek waar mensen kunnen lezen, leren en elkaar ontmoeten”. Dit zei koning Willem Alexander tijdens de Troonrede op Prinsjesdag 2023.

De koning noemt cultuur een goed voorbeeld van een manier waarop de demissionaire regering deze kracht vanuit de samenleving wil stimuleren. “Cultuur confronteert, inspireert en overbrugt tegenstellingen van festivalterrein tot concertgebouw en van museum tot muziekschool. Daarom blijft het kabinet bevorderen dat mensen kunnen genieten van cultuur.”

In 2025 vieren we ons tachtigjarig bestaan en begint een nieuwe beleidsperiode van vier jaar. We leven in een spannende tijd, waarin we als samenleving met interessante en ingewikkelde vraagstukken te maken hebben. De uitdaging is om met elkaar, met alle diversiteit, dus met iedereen samen te leven. Daaraan willen wij als de Bibliotheek Wijchen graag bijdragen. In dit strategisch beleidsplan lees je hoe we dat voor ons zien, wat we de komende jaren willen bereiken en hoe we dat aanpakken.

Ons plan heeft als titel ‘SAMEN STERKER’. Dat is niet voor niets. Wij geloven er namelijk in dat iedereen genoeg eigen talent bezit en verder kan ontwikkelen, waardoor we samen sterker worden. Dit geldt zowel voor ons eigen grote team en netwerk als voor de inwoners van Wijchen.

De Bibliotheek Wijchen is een plek waar iedereen welkom is. Voor Inspireren, Meedoen en Meemaken. Zowel voor basisvaardigheden als om in ontwikkeling te blijven. Het is ook een plek waar de inwoners van Wijchen zichzelf kunnen zijn. Een plek waar je taal met plezier beleeft en waar je terecht kunt voor het verbeteren van je digitale vaardigheden en overheidsvragen. Het is ook een plek waar je elkaar kunt ontmoeten, activiteiten, workshops en lezingen kunt bijwonen en waar je zelf iets kan organiseren.

De gemeente heeft in haar visie op bibliotheekwerk ons als belangrijke basisvoorziening voor haar inwoners bestempeld. Die functie maken we met dit beleidsplan voor de aankomende jaren waar. Op onze locaties in Wijchen en Bergharen bieden we een plek waar iedereen zich betrokken en betekenisvol kan voelen. Waar we samen zorgen voor een sociaal en prettig leefklimaat, omdat we juist dan de ontwikkeling, het delen van verhalen en samenkomen van de mensen bevorderen.

Geniet van het lezen,

Anja Kaashoek

Directeur-bestuurder de Bibliotheek Wijchen

28 juni 2024

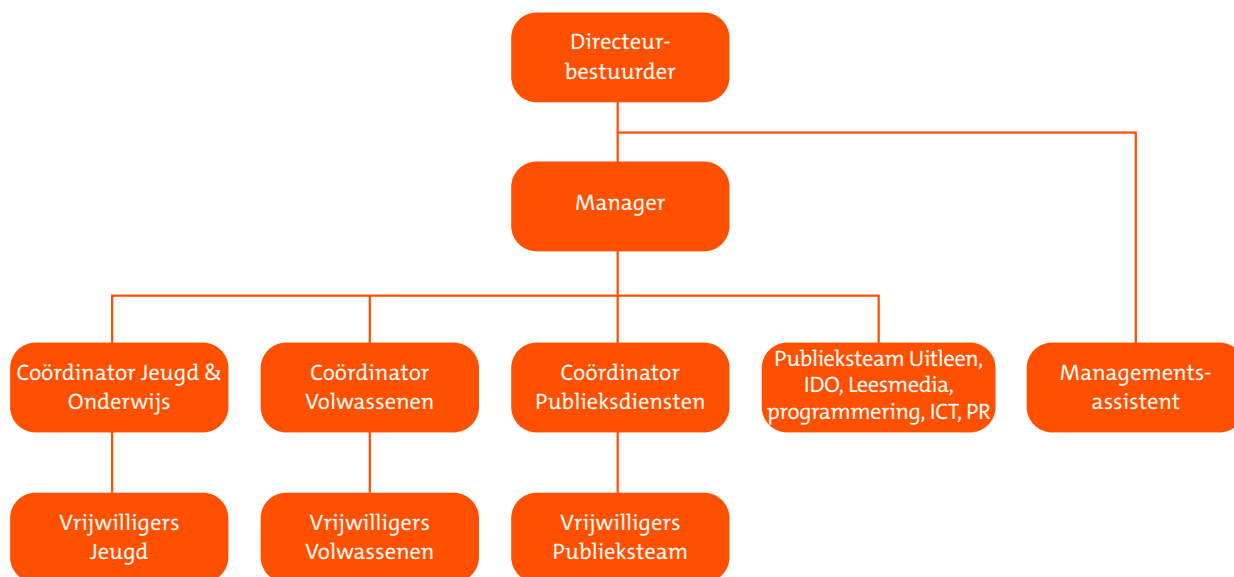
WAAR ZIJN WE NU?

De afgelopen beleidsperiode stond in het teken van ‘succes boeken’. In samenwerking met onze partners, vrijwilligers en de inwoners van Wijchen realiseerden we veel programma’s en activiteiten. Er kwamen steeds meer mensen in aanraking met taal, verhalen, informatie, digitale vaardigheden, kennis en ontmoeting.

Onze bibliotheek in Wijchen bruist van activiteiten en is een inspirerende plek waar ideeën en verhalen tot leven komen. Een bibliotheek die op de toekomst is gericht. Naast de toegankelijkheid en gastvrijheid op onze eigen locaties, zijn we ook meer naar buiten getreden. We zochten met projecten - zoals Taalrijk en DigiTaalrijk - doelgericht de samenwerking op met potentiële partners van het DigiTaalhuis, netwerkpartners en inwoners.

In de zomer van 2022 zijn we gestart met het actieplan Leesoffensief. Dankzij extra financiële steun van de gemeente en partners in het onderwijs en kinderopvang konden we ons focussen op het tegengaan van taalachterstanden bij kinderen. In 2024 – en de jaren daarna – gaan we door met deze samenwerking. Dankzij een impuls uit het ‘Masterplan basisvaardigheden’ en het onderwijsachterstandenbudget zijn we gestart met ‘de Bibliotheek op school’ (dBos) en ‘Boekstart in de Kinderopvang’ (BSKOV).

Om dit alles mogelijk te maken, hebben we onze eigen professionele organisatie ontwikkeld. Daarbij hebben we met extra subsidie voor coördinatie van het vrijwilligerswerk onze dienstverlening en activiteiten beter vorm kunnen geven. Tegelijkertijd kunnen we ieders talenten zo structureel borgen.

Opening Zadenbibliotheek

Het gedachtegoed van de internationale Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, oftewel de SDG's, hebben we verweven in onze beleidsvoering. Dit leverde tot nu toe de samenwerking met Fairtrade-organisatie, Voedselbank en het Menstruatie Uitgifte Punt, Geheugenbieb en Zadenbibliotheek op.

WAT ZIEN WE OM ONS HEEN?

We zien om ons heen belangrijke ontwikkelingen en uitdagingen die aandacht verdienen. Denk bijvoorbeeld aan:

- De energietransitie;
- Ontwikkelingen op de woningmarkt;
- De dalende koopkracht;
- Grote afhankelijkheid van mantelzorg en vrijwillige zorg;
- Duurzaamheidsambities.

Voor veel mensen belangrijke thema's die in sommige gevallen leiden tot financiële zorgen of verhoogde kwetsbaarheid.

Verder zien we steeds meer gebruik van social media en de bijbehorende negatieve gevolgen, zoals beïnvloeding, verruwing van taalgebruik en

de verspreiding van nepnieuws. Met polarisatie, gevoel van onveiligheid of verminderd vertrouwen in elkaar of de instituties als gevolg. Ten slotte zien we ook een daling van leesvaardigheid. Zowel bij Nederlandssprekende mensen als mensen met een migratieachtergrond.

Om de gevolgen van deze ontwikkelingen tegen te gaan, zijn juist lees- en taalvaardigheid en kennis van de digitale wereld van groot belang. Dit geeft namelijk de mogelijkheid om je juist te informeren. Als bibliotheek blijven we ons daarom inzetten om iedereen die mogelijkheden te bieden. Zowel om te leren, als om andere inwoners te helpen hierin te groeien.

Informatiepunt Digitale Overheid

De mensen richting 2035

Nederlandse bevolking stijgt
naar bijna **19 miljoen**

Migratiesaldo 2023-2035

0,6 – 1,5 miljoen
nieuwe Nederlanders

Laaggeletterdheid

2,5 miljoen laaggeletterden
In 2023

1 op de 3 tieners onvoldoende
leesvaardig
in 2023

Arbeidsmarkt

+ 12 % werkzame
beroepsbevolking
in aantallen t/m 2035

155.000 tekort
zorgmedewerkers
In 2032

4,3 miljoen AOW'ers
+ 21% t.o.v. 2023

455 duizend mensen
met dementie

1 op de 3 mensen is
mantelzorger

<https://staatvandeuitvoering.nl/app/uploads/2024/04/Presentatie-StaatPraat-3-april-2024-SvdU.pdf>

De huidige samenleving, technologieën als kunstmatige intelligentie en digitalisering bieden hiervoor veel mogelijkheden. Door deze juist te gebruiken kunnen we de trends van taalachterstand en leesvaardigheid tegengaan.

Daarnaast kunnen we met behulp van de inzichten uit het behoefteonderzoek in de kernen Bergharen, Batenburg en Hernen (zomer 2024) kijken wat de verschillende doelgroepen nodig hebben. Samen met ons sterke netwerk kunnen we met ons sterke netwerk een gericht aanbod passend bij die behoeften realiseren.

WAAR WILLEN WE NAARTOE?

De Bibliotheek Wijchen draagt bij aan de ontwikkeling en zelfredzaamheid van alle inwoners van onze gemeente. Wij zijn 'De Bibliotheek van 100 Talenten' waar iedereen zichzelf mag zijn en kan groeien. 'Inspireren, Meedoen en Meemaken' staan daarbij centraal.

Samen met een team van trotse en betrokken professionals, negentig enthousiaste vrijwilligers en verschillende partners werken we hard om onze plannen waar te maken. Samen creëren we een warme en gastvrije sfeer, ontvangen we maandelijks ruim 11.000 bezoekers en realiseren we jaarlijks een breed scala aan activiteiten. We streven naar een jaarlijkse groei van 5% in bezoekers en deelname aan activiteiten.

Deze doelen bereiken we door impactgericht te werken bij de ontwikkeling van de activiteiten en te communiceren vanuit de Verandertheorie. Om echt van betekenis te zijn bij de juiste doelgroep gaan we in gesprek en werken we samen met de inwoners van Wijchen. We luisteren naar hun behoeftes en meningen en bouwen zo samen aan een sterke community. Dit combineren we met datagedreven werken met data uit de klantsegmentatie van Whize. Hoe we deze doelen bereiken aan de hand van onze programmalijnen leest u verderop in het plan.

WAAR STAAN WE VOOR, WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Visie 'Met elkaar de samenleving vormen'

Ieder mens is waardevol vóór en draagt bij aan de samenleving. Voorwaarde is dat iedereen de mogelijkheid heeft om op zijn of haar manier mee te doen, eigen talenten te gebruiken en deze verder te ontwikkelen. Voor iedereen is het drempelvrij kunnen beschikken over informatie, cultuur en verhalen dan ook essentieel. De Bibliotheek Wijchen maakt dit mogelijk en draagt zo bij aan een leefbare, geletterde, onafhankelijk geïnformeerde en onderling verbonden, culturele samenleving.

Missie 'Inspireren, Meedoen, Meemaken'

Wij maken voor iedereen het halen en brengen van informatie, cultuur en verhalen mogelijk. We bieden iedereen alle kansen om te ontdekken, ontwikkelen, ontspannen en ontmoeten. Daarmee kan iedereen zijn leefwereld vergroten en verrijken, dus beter meedoen in de samenleving. De filosofie van 'De Bibliotheek van 100 Talenten' is daarvoor de basis en de werkwoorden Inspireren, Meedoen en Meemaken staan daarbij centraal.

Waarden

In de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) staat dat de publieke taak van openbare bibliotheken gebaseerd is op de waarden: onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid, pluriformiteit en authenticiteit. Deze publieke waarden staan hoog in ons vaandel en zijn op al onze werkzaamheden van toepassing.

IFLA-UNESCO manifest over de openbare bibliotheek

Vrijheid, welvaart en de ontplooiing van de samenleving en individuen zijn fundamentele waarden. Deze kunnen alleen worden gerealiseerd door goed geïnformeerde burgers, die in staat zijn hun democratische rechten uit te oefenen en een actieve rol te spelen in de samenleving. Of mensen constructief kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven en kunnen bijdragen aan het vormgeven van democratieën is afhankelijk van de vrije en onbeperkte toegang die ze hebben tot onderwijs, informatie, wetenschap en cultuur.

De openbare bibliotheek, de plaatselijke toegangspoort tot kennis, is een basisvoorwaarde om een leven lang te kunnen leren, onafhankelijke besluiten te kunnen vormen en individuen en maatschappelijke groeperingen zich cultureel te kunnen laten ontwikkelen. Zij staat aan de basis van een gezonde informatiemaatschappij door allerlei soorten kennis, waaronder wetenschappelijke en lokale kennis, toegankelijk te maken en ervoor te zorgen dat deze kennis kan worden gecreëerd en gedeeld zonder commerciële, technologische of juridische belemmeringen.

Bron: IFLA-UNESCO Manifest over de openbare bibliotheek, 2022

Gemeentevisie op het bibliotheekwerk

De bibliotheek heeft maatschappelijke betekenis voor Wijchen door haar bijdrage aan geletterdheid, digitale geletterdheid, informatievoorziening en culturele ontwikkeling. De bibliotheek is een laagdrempelige en neutrale toegangspoort tot kennis, informatie en lezen.

De Bibliotheek Wijchen speelt een belangrijke rol in onze lokale gemeenschap. Wij beschouwen de bibliotheek als een basisvoorziening. De gemeente heeft dit in het voorjaar van 2024 ook opgenomen in de Cultuurnota Gemeente Wijchen. Een bibliotheek hoort aanwezig te zijn in onze gemeente, omdat deze door een zeer grote groep inwoners van alle leeftijden en geledingen wordt gebruikt. Bibliotheken maken daarnaast een verschil voor mensen vanuit het perspectief van participatie, taalvaardigheid en kansengelijkheid.

Bron: De gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk in Wijchen 2025-2028

PROGRAMMALIJNEN EN SPEERPUNTEN

De drie maatschappelijke opgaven uit het Bibliotheekconvenant – opgesteld door de drie overheidslagen (het Rijk, provincies en gemeenten) en de drie branchepartijen (lokale bibliotheken, de POI's en de KB) vormen de basis voor onze programmalijnen en speerpunten. Daarnaast voegen we zelf een vierde programmalijn toe, namelijk de Publieksfunctie. Voor deze vier programmalijnen hebben we de impactdoelen en effectketens uitgewerkt aan de hand van de Verandertheorie.

Evenement Wereldvrouwen

Convenant

Opgave 1: Geletterde samenleving – bevorderen geletterdheid en leesplezier

De bibliotheek is vanaf de vroegste jeugd een essentiële partner bij het stimuleren van het lezen. We doen dit op grond van de algemene wettelijke bibliotheektaken en via speciale programma's als 'dBos' en 'BSKOV'. Hierbij zetten we in op de doorgaande leeslijn waarbij de gezinsaanpak een belangrijke rol speelt.

Samen met onze partners:

- Onderzoeken we hoe ieder kind automatisch lid kan worden van de bibliotheek om kansengelijkheid te bevorderen;
- Werken we aan 100% dekking van de Bibliotheek op school (dBos) voor het primair en voortgezet onderwijs door de samenwerking met scholen verder te intensiveren;
- Breiden we het ondersteunende en verrijkende aanbod voor jeugd uit in elke bibliotheek.

Programmalijn Geletterde samenleving

Impactdoelstelling van de Bibliotheek Wijchen: Alle kinderen (0-18) in de gemeente Wijchen groeien op in een taalrijke en daarmee kansrijke omgeving.

Meerdere landelijke onderzoeken laten zien dat het leesniveau, de leesmotivatie en het leesplezier zijn afgenomen. De taalachterstand neemt hierdoor toe. Het Rijk zorgde daarom in 2023 - vanuit het 'Masterplan basisvaardigheden' - voor extra financiële middelen. Zo profiteren meer scholen en kinderopvanglocaties van 'dBos' en van 'BSKOV'. Met deze programma's verbeteren onze lees-mediaconsulenten het leesniveau en taalniveau van kinderen. Waarbij de nadruk ligt op het leesplezier voor zowel de kinderen als de volwassenen.

Om lees- en taalniveau in Wijchen te bevorderen, zijn we in 2024 gestart bij elf basisscholen, het ProCollege Wijchen en het Maaswaal College Oosterweg met 'dBos' en werken we intensief aan hun leesplan. Onze lees-mediaconsulenten zorgen samen met de leescoördinator en de school voor een groeiende en bloeiende leescultuur en mediawijsheid. Met de andere scholen hebben we samenwerking en dienstverlening afgesproken op basis van hun behoefte en mogelijkheden. In beide kinderdagopvangorganisaties realiseerden we 'BSKOV'. En werken we met hen, de basisscholen en de ouders samen om kinderen in de voor- en vroegschoolse periode goed te ondersteunen in hun taalontwikkeling.

Speerpunten Geletterde samenleving 2025 - 2028

- Doorgaande leeslijn 0 - 18 jaar uitbouwen;
- Bijdragen aan betere kansen in het kader van onderwijsachterstandenbeleid;
- dBos en BSKOV uitvoeren, optimaliseren en uitbreiden;
- Werken met de gezinsaanpak;
- Het nut en plezier van voorlezen overal in de gemeente verspreiden.

Ouders spelen een cruciale rol bij de taal- en geletterdheidsontwikkeling van hun kinderen. Kinderen van ouders die moeite hebben met taal, lopen zelf ook een grotere kans taalproblemen te krijgen. Zo kan een cyclus van taalachterstand ontstaan. De gezinsaanpak is erop gericht deze cyclus te doorbreken.

Convenant

Opgave 2: Participatie in de (informatie) samenleving - Digitale inclusie, democratie en burgerschap

We vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen in de complexer wordende (informatie)samenleving. Bibliotheken stellen kennis en informatie beschikbaar en spelen een stimulerende rol bij het ontsluiten, delen en activeren van informatie. We dragen bij aan het versterken van de democratie en burgerschap. En bieden hulp aan mensen bij vragen over digitale informatie. Zo kunnen ook niet of minder digitaal vaardige mensen mee blijven doen. Daarnaast zetten we in op het vergroten van zelfredzaamheid. Dat begint bij basisvaardigheden: kunnen lezen, schrijven en digitaal basisvaardig zijn. Digitaal burgerschap betekent ook dat mensen zich actief, vaardig en weerbaar kunnen bewegen in de online samenleving.

Samen met onze partners:

- Vergroten we de digitale inclusie van burgers door Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) een vaste plek te geven in de bibliotheek. De inzet is om het bereik van IDO's te vergroten en de opdracht te verbreden;
- Geven structurele invulling aan de ondersteuning van het onderwijs als het gaat om het bevorderen van digitale geletterdheid;
- Vergroten en bestendigen we de rol van bibliotheken als het gaat om het versterken van de democratie en digitaal burgerschap.

Programmalijn Participatie in de (informatie) samenleving

Impactdoelstelling van de Bibliotheek Wijchen: Iedere inwoner van de gemeente Wijchen doet mee in een (digi)taalrijke samenleving.

Onze maatschappij wordt steeds digitaler. Digitale geletterdheid hoort, net als rekenen en taal, tegenwoordig bij de basisvaardigheden voor iedereen. Dit is voor de zelfredzaamheid van groot belang. Hierdoor neemt de vraag rondom digitale hulp verder toe.

Om te zorgen dat iedereen kan meedoen in onze (digi) taalrijke samenleving sluiten we aan bij de Gelderse Aanpak Basisvaardigheden. We bieden workshops aan, hebben een digitaal spreekuur, een Digitaal Café waarbij we op locatie mensen ontvangen met digitale vragen en we hebben een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).

Speerpunten Participatie in de (informatie) samenleving 2025 - 2028

- Het IDO voor volwassenen continueren en bereik naar de doelgroepen toe vergroten;
- DigiTaalRijk met OBGZ verder ontwikkelen;
- Organiseren van activiteiten gericht op de lokale en landelijke actualiteit en democratische waarden;
- Aandacht voor een aansluitende collectie van zowel fysiek als digitaal en leeraanbod;

Een IDO biedt laagdrempelig toegankelijke ondersteuning bij vragen over het gebruik van de digitale overheid. Bij een IDO kunnen mensen terecht als zij vragen hebben over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, uitkeringen, rijbewijs en zorg. In de praktijk blijkt dat mensen ook andere vragen stellen ten aanzien van deze digitale hulp en zijn het ook vragen met betrekking tot publieke producten en diensten.

Convenant

Opgave 3: Leven lang ontwikkelen – vaardigheden en blijvende inzetbaarheid

De bibliotheek biedt voor iedereen een openbare, neutrale en laagdrempelige leer-, ontmoetings- en ontwikkelplek. Wij en onze partners vinden het belangrijk dat iedereen op een zelfgekozen manier en tempo mee kan blijven doen, kan blijven leren en nieuwe inzichten kan opdoen. Het gaat dan over leren, ontmoeting en toegang tot kunst en cultuur. Ook gaat het om het opdoen van basisvaardigheden zoals lezen, rekenen, digitale vaardigheden én om het doorontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan blijvende inzetbaarheid.

Samen met onze partners:

- Willen we het bereik van bibliotheekvoorzieningen onder inwoners van Nederland vergroten, bijvoorbeeld door het gratis lidmaatschap voor de lokale bibliotheek te verruimen;
- Maken we een kwaliteitsslag met Taalhuizen in bibliotheken door te verkennen hoe we de certificering en de regie op de Taalhuizen kunnen versterken. De kwaliteitsslag gaat ook om het beter bereiken van de doelgroep NT1;
- Verkennen we de komende periode welke activiteiten passend zijn bij de rol van de bibliotheek als plek voor leven lang ontwikkelen. Onderdeel daarvan is samen programmeren met de gemeenschap;
- Werken we aan het opbouwen van een collectie en programmering rond educatieve content en informatiebronnen (fysiek en digitaal), die laagdrempelig toegankelijk wordt gemaakt voor mensen die willen leren en hun begeleiders.

Programmalijn Leven lang ontwikkelen

Impactdoelstelling van de Bibliotheek Wijchen: Iedere inwoner van de gemeente Wijchen ontwikkelt diens eigen talenten en zet deze in voor de samenleving.

Om goed mee te kunnen doen in onze huidige kennis- en informatiesamenleving zijn basisvaardigheden als lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden essentieel. Dat geldt voor jong tot oud en voor iedere doelgroep. Daarom ondersteunen onze medewerkers en vrijwilligers de inwoners in deze basisvaardigheden. Dat doen we door een plek te zijn waar inwoners kennis en informatie kunnen halen en brengen. Waar je elkaar kunt ontmoeten en waar vele culturen en groeperingen samenkomen. Niet alleen fysiek, maar ook online en niet alleen aan de Campuslaan of op ons servicepunt in Bergharen, maar tegenwoordig op allerlei locaties in wijkcentra, buurthuizen in Wijchen en in de kernen.

Speerpunten Leven lang ontwikkelen 2025-2028

- Ontwikkelen van ons programma aanbod vanuit de filosofie van ‘De Bibliotheek van 100 Talenten’;
- Meer inzetten op bepaalde thema’s op zelforganiserende communityvorming;
- Extra aandacht hebben voor nieuwe informatie- en communicatietechnologieën;
- Ervaren lezers en ‘veellezers’ uitdagen te blijven lezen;
- Inwoners blijven uitdagen om verhalen te delen en uit te dragen;
- Leren blijven stimuleren met ons (digitale) leeraanbod en programmering;
- De Wijchense cultuur en dialect blijft één van de vaste thema’s;
- Een gecertificeerd DigiTaalhuis zijn voor volwassenen en nauw samenwerken met de taal- en digitale partners.

Opgave 4: Publieksdienstverlening – een openbare bibliotheek dichtbij huis Programmalijn Publieksdienstverlening

Impactdoelstelling van de Bibliotheek Wijchen: Iedere inwoner van Wijchen heeft vrije toegang tot kennis en informatie in een veilige en neutrale omgeving.

‘Wat is het hier toch een fijne plek!’ horen we bezoekers regelmatig zeggen. ‘Een plek waar ik me thuis kan voelen en waar ik mezelf kan zijn. Het is een plek waar er naar me geluisterd wordt, met me mee wordt gedacht, ik informatie en kennis kan opdoen en waar ik allerlei mensen ontmoet.’ Dit willen we in de aankomende jaren alleen maar verder uitbreiden. Daarom zijn we niet alleen zichtbaar in ‘t Mozaïek of De Zandloper, maar ook online. We gaan met onze activiteiten dichter en gericht naar de mensen toe. Zo hebben we vanaf dit jaar ook de Bibliotheek op school, maar is er ook het Digitaal Café in Alverna, Wijchen-Noord, Batenburg en binnenkort in Bergharen.

We willen een bibliotheek zijn en blijven voor iedereen, ongeacht leeftijd, culturele afkomst, inkomen, politieke voorkeur. Ieder heeft zijn talent en iedereen draagt een steentje bij. Iedereen kan om verschillende redenen naar de bibliotheek komen. Voor kennis, verhalen, maar ook om te studeren of te werken of zelf activiteiten te organiseren. De bibliotheek is de plek voor ‘Inspireren, Meedoen en Meemaken’.

Daarnaast is onze bibliotheek een plek waar informatie te vinden is. De bibliotheek Wijchen fungeert als toegangspoort tot de gezamenlijke (online) collectie van alle bibliotheken in Nederland. Met de kennis, verhalen en expertise die we graag delen.

Speerpunten Publieksdienstverlening 2025-2028

- Uitbreiden van de publieksruimte aan de Campuslaan voor meer persoonlijke besprekingen en rustigere (samen)werk- en studieplaatsen;
- De inrichting van onze vestigingen aanpassen voor de toenemende programmering en behoeften bezoekers;
- Het activiteitenprogramma themagericht programmeren;
- De activiteiten uitbreiden in kernen en bepaalde wijken;
- Zorgen voor een goede aansluiting van de fysieke en digitale collectie op onze programmering;
- Het gebruik van onze digitale collectie en het e-learning aanbod stimuleren.
- Zorgen dat de Sustainable Development Goals (SDG's) een plek hebben in de programmering.

HET VOOR ELKAAR KRIJGEN

Het maken van plannen voor de aankomende jaren is één ding, maar de uitvoering is een tweede. Dat doen we door samen te werken, theorie te vertalen naar praktijk, te plannen en te organiseren.

Samen met partners

Het behalen van de hiervoor genoemde impactdoelstellingen doen we niet alleen. We werken nauw samen met verschillende partners binnen en buiten de gemeente en met de inwoners van Wijchen.

Een van die samenwerkingen is het DigiTaalhuis dat we in 2024 ondertekenen. In het DigiTaalhuis werken we gericht samen op het gebied van taal, digitale projecten, basisvaardigheden, zelfredzaamheid en participatie in de Wijchense samenleving. Het DigiTaalhuis is een samenwerking met de gemeente, welzijnsorganisatie MeerVoormekaar en ROC Nijmegen en Stichting Lezen en Schrijven. Verder nemen we als bibliotheek deel aan de kerngroep Armoede om de kansen van mensen met een kleinere portemonnee te vergroten. Ten slotte werken we regelmatig samen met medehuurders bij evenementen als Wereldvrouwen en de Kampvuurvertellingen.

Daarnaast zijn we als bibliotheek ook een plek om te ontmoeten. Bijvoorbeeld door de verhuur van ruimtes voor workshops en lezingen. En bij het Taalcafé, waar wekelijks mensen met een taalcoach oefenen met de Nederlandse taal, verhalen delen en plezier en steun beleven aan elkaar.

Het Taalcafé bestond in 2023 vijf jaar

We zien een toename in de vraag naar ruimtes om te studeren en voor kleine leer-, gespreks- en werkgroepen. In de verbouwing die in 2025 op de planning staat, houden we daar rekening mee.

In de afgelopen jaren werkten we ook samen in het krachtige bibliotheeknetwerk. Hierin werkten we samen met:

- Samenwerkende Gelderse Bibliotheken (SGB);
- Rijnbrink (POI);
- Branchevereniging van openbare bibliotheken (VOB);
- Koninklijke Bibliotheek (KB);

Daarmee versterken we het bibliotheekwerk en werken we gezamenlijk aan de maatschappelijke opgaven. Het netwerk van openbare bibliotheken draagt bij aan een geïnspireerde, geïnformeerde en betrokken samenleving.

De Bibliotheek van 100 Talenten

Om de gestelde programmalijnen en impactdoelstellingen te halen, werken we volgens de filosofie van 'De Bibliotheek van 100 Talenten'. Hierin staan de talenten van onze bezoekers en het leren op verschillende manieren centraal. Daarom creëren we een breed aanbod dat past bij de inwoners van de gemeente Wijchen. Zodat iedereen kan 'Inspireren, Meedoen en Meemaken'.

Een goed voorbeeld hiervan is het Talentenatelier. Daarin werken we met acht verschillende manieren van leren. Om zo talenten van iedereen verder te ontwikkelen. Dit doen we door het organiseren van verrassende activiteiten, innovatie, beleving en nieuwe concepten. In de afgelopen beleidsperiode zijn we hiermee begonnen voor kinderen en jongeren. In de aankomende beleidsperiode willen we dit verder

uitdragen in alles wat we doen en organiseren. We nodigen daarbij Wijchense inwoners uit om met ons mee te denken.

Daarnaast zorgen we ervoor dat iedereen kan 'Inspireren, Meedoen en Meemaken' door speciale aandacht te hebben voor kwetsbare groepen in Wijchen. Daarbij gaan we op zoek naar concrete manieren om verschillende groepen bij elkaar te brengen. Juist omdat we geloven in de kracht van samen. Denk bijvoorbeeld aan mensen die heel goed zijn met taal en mensen die hier moeite mee hebben. Of aan jongeren en ouderen. Of aan mensen die hier al heel lang wonen en nieuwkomers. Samenwerking met (lokale) partners is de toekomst. Daar zetten we op in. Met interessante partijen in 't Mozaïek en daarbuiten.

De Bibliotheek van 100 Talenten

'De Bibliotheek van 100 Talenten' steunt op twee pijlers:
Meervoudige intelligentie: iedereen heeft een talent. Volgens Howard Gardner zijn er meer manieren om de wereld te verkennen, problemen op te lossen en om te leren. Hij onderscheidt acht intelligenties: taal, getallen, beeld, muziek, beweging, jezelf, samen en natuur.

Het centraal stellen van de vraag uit de gemeenschap, en deze samen beantwoorden. De Italiaanse Loris Malaguzzi pleitte er in Reggio Emilia voor kinderen te laten meewerken en -denken aan oplossingen die hen aangaan. Iedereen wordt zo uitgenodigd om verder en breder te kijken dan alleen het voor hen bekende.

Verandertheorie

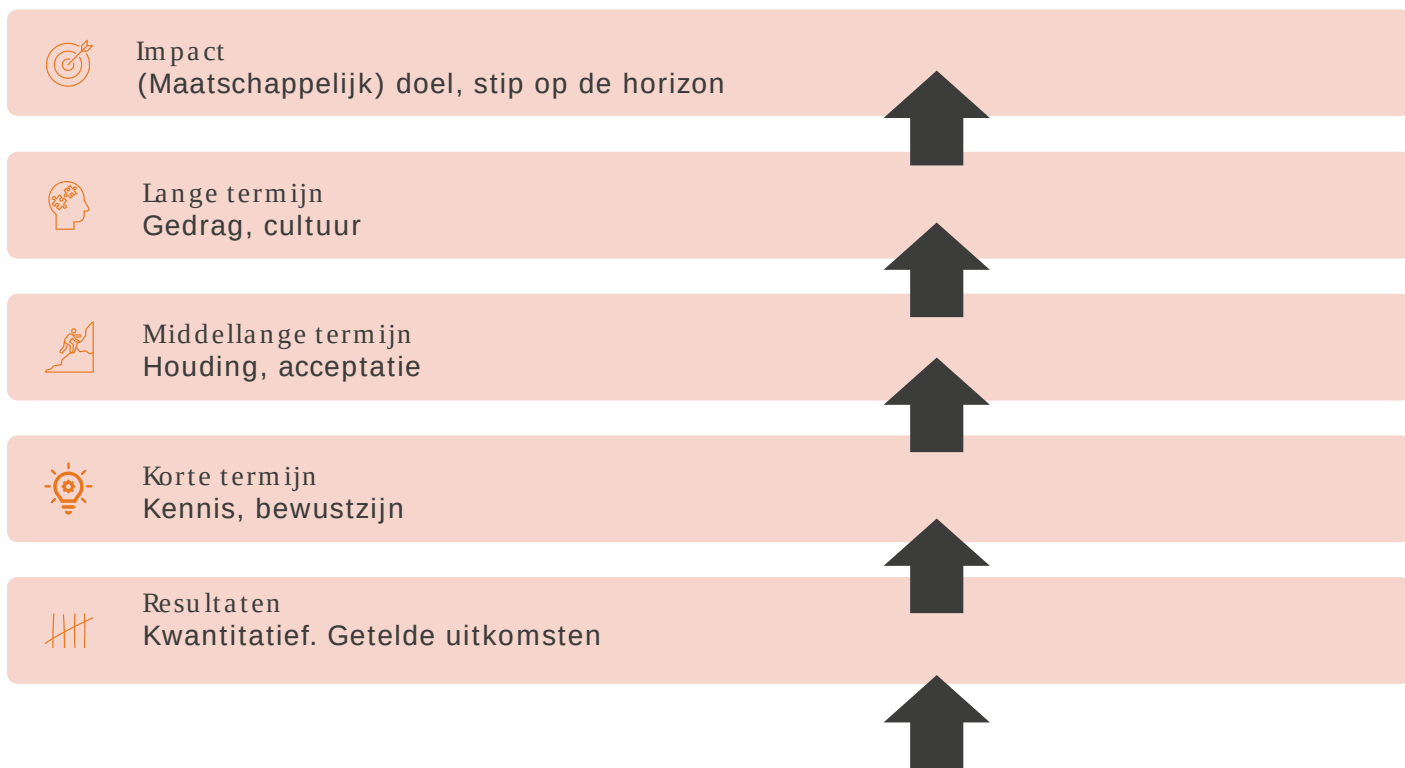
Verandertheorie, oftewel Theory of Change (ToC), geeft aan hoe verandering tot stand komt. De Bibliotheek Wijchen gebruikt deze theorie om te focussen op impact bij het opstellen van de programmalijnen en speerpunten. Om zo uit te gaan van de betekenisvolle en positieve verandering die we teweeg willen brengen voor de maatschappij en onze stakeholders. Dit doen we door interventie, projecten en beleid waarbij het gaat om wat het oplevert.

Impactmanagement

In aanloop naar dit strategisch beleidsplan, stelden we impactdoelen en bijbehorende effectketens vast. Om zo – volgens de verandertheorie – impact te maken bij alles wat we doen, zodat dit aansluit bij de behoeften van onze bezoekers en de inwoners van de gemeente Wijchen.

Anja Kaashoek met team - Henk Hulshof Fotografie

Plannen en organiseren

De programmalijnen en speerpunten uit dit Strategisch beleidsplan werken we uit in concrete jaarplannen voor de Jeugd, Volwassenen en Publieksdienstverlening. Waarbij we het samenbrengen van deze doelgroepen niet uit het oog verliezen. De effectketens zorgen dat we positieve en betekenisvolle impact maken voor onze doelgroep. Met behulp van een meetplan, data-analyse en onderzoek meten we de resultaten en de impact die we maken.

Daarnaast werken we samen met het publieksteam de jaarlijkse programmering en activiteiten uit. En houden ruimte en gelegenheid voor initiatieven van de inwoners, bezoekers en partners. We dragen zorg voor een up-to-date collectie en materialen die goed aansluit bij de doelgroep en programmering.

DE ROBUUSTE ORGANISATIE

Medewerkers

Het takenpakket van de bibliotheek is de afgelopen jaren verbreed en verdiept. Bijvoorbeeld met onze producten en diensten op het gebied van geletterdheid, basisvaardigheden, digitaal burgerschap en jeugd. Dat vraagt om verbreding en verdieping van de kennis en vaardigheden van onze medewerkers.

De Bibliotheek ziet zichzelf als partner en spin in het web in de Wijchense samenleving. Wij hebben een participerende, faciliterende en coördinerende rol in het netwerk. Daarnaast wil de Bibliotheek een platform bieden voor partners, communities en inwoners. Zodat we de aanwezige talenten, kennis en informatie verbinden met de aanwezige behoeften.

Goed inspelen op de behoeften van onze bezoekers, doelgroepen en lokale partners vergt diepgaande (vak)kennis en een actieve benadering. Daarnaast doet het een beroep op een bepaalde mate van omgevingsbewustzijn, netwerken, projectmatig werken, plannen en organiseren.

De afgelopen jaren is de organisatie hiervoor verder ontwikkeld met een team van publieksmedewerkers die zowel in de publieksdienstverlening werkzaam zijn, als activiteiten organiseren. Zij doen dit onder regie van de drie coördinatoren die inhoudelijk richting geven aan de programmering en de doelstellingen.

Daarnaast biedt de teammanager – samen met de directeur-bestuurder – richting en faciliteert en coacht het hele team door autonomie te bieden en aan te moedigen. Dit zorgt voor een veilig en creatief klimaat, waar ruimte is voor innovatie, samenwerking en eigenaarschap.

Tenslotte is de Bibliotheek Wijchen een plek om te leren en te ontwikkelen. We bieden als erkend leerbedrijf ruimte voor stagiaires, we zijn een plek voor mensen die in een veilige omgeving zich willen voorbereiden naar werk met een werkervaringsplaats. En we blijven werken met deelnemers van de dagbesteding Driestroom.

Speerpunten Medewerkers 2025-2028

- Voldoende en kwalitatief goede vrijwilligers en medewerkers;
- Aandacht voor instroom, diversiteit en (ver)binding;
- Het aansluiten bij de behoeften en talenten van onze bezoekers;
- Beschikken over voldoende kennis en vaardigheden;
- Wendbaarheid met het belang van meebewegen en meegroeien met de functie evenals brede inzetbaarheid (employability) en blijven leren en ontwikkelen;
- Zien, benutten en inzetten van talenten met aandacht wat past bij de persoon aan vermogen, drijfveren, talenten;
- Gedurende de levensloop van onze medewerkers in dialoog blijven met de medewerkers over de balans, draagkracht, vitaliteit in het werk.

Vrijwilligers

Onze bibliotheek kan én wil niet zonder vrijwilligers. Aan de ene kant groeit de behoefte aan enthousiaste vrijwilligers door de opgestelde programmalijnen en speerpunten. Aan de andere kant kun je als vrijwilliger zo je steentje bijdragen voor de samenleving. Zo houd je contact met je omgeving.

Met ons vernieuwde vrijwilligersbeleid spelen we in op toekomstige ontwikkelingen – zoals vergrijzing – en richten we ons op de kansen op behoud en inzet van vrijwilligers. Dit doen we op verschillende manieren:

Speerpunten Vrijwilligers 2025-2028

- Aandacht hebben voor het aanbod van talenten in de Wijchense samenleving;
- Waarde creëren voor de vrijwilliger, de ontvanger en onze organisatie;
- Taken laten meegroeien met de mogelijkheden en talenten van vrijwilligers;
- Meer gelegenheid bieden voor tijdelijk vrijwilligerswerk;
- Coördinatie van vrijwilligerswerk per programmalijn organiseren, voor goede ondersteuning, waardering en plaatsing.

Financieel beleid

De Bibliotheek Wijchen kent een gezonde financiële huishouding. Dankzij verschillende geldstromen kunnen we de speerpunten in dit beleidsplan waarmaken.

Ten eerste spreken we met de gemeente een nieuwe uitvoeringsovereenkomst af voor de aankomende vier jaar. Hiermee dekken we ongeveer 80% van de bibliotheekbegroting. Daarnaast zijn we met de gemeente in gesprek over de mogelijke veranderingen die vanuit het Rijk worden opgelegd op het gebied van de bibliotheekfinanciering vanuit de gemeente. We proberen hierbij een jaarlijks bedrag per inwoner te ontvangen om in te spelen op de groei van de gemeente Wijchen – en daarmee het potentiële aantal bezoekers. Ten slotte hebben we aandacht voor de achterblijvende indexatie van exploitatiesubsidie die we krijgen.

Ten tweede hebben we inkomsten uit de bibliotheekleden, deelnemers van de activiteiten, en het faciliteren van ruimtes en cursussen voor derden. Om te zorgen dat dit in lijn blijft met de stijgende kosten en inflatie blijven we kritisch kijken naar het tarievenbeleid.

Ten slotte hebben we projectmatige inkomsten uit sociale, cultuur- of innovatiesubsidies vanuit overheden of fondsen. Om deze inkomsten te blijven ontvangen, kijken we naar uitbreiding van onze formatie voor projectmanagement rondom deze subsidies.

Speerpunten Financieel 2025-2028

- Aandacht hebben voor indexering van de budgetsubsidie;
- In gesprek blijven over de vergoeding per inwoner in relatie tot de opdracht, tijdens het bestuurlijk overleg;
- Evalueren en verbeteren van het tarievenbeleid;
- Mogelijkheden verkennen voor projectmanagement.

Leesbeest Bakfiets

Marketing en PR

De komende jaren willen we ons nog meer richten op 'Inspireren, Meedoen, Meemaken' met inwoners uit de gemeente Wijchen. Met de inzichten uit het behoefteonderzoek ontwikkelen we programma's en activiteiten die invulling geven aan onze impactdoelstellingen. We besteden daarom meer tijd aan kwalitatief onderzoek, gaan meer datagestuurd werken en we blijven in gesprek met onze inwoners over hun behoefte en het effect van onze programmering.

Speerpunten Marketing en PR 2025-2028

- Bereik van doelgroepen vergroten met goed afgestemde media-inzet per klantsegment;
- Programma's en activiteiten uitbreiden naar buurten en kernen;
- Initiatieven van inwoners faciliteren en ondersteunen;
- Netwerken versterken door samen met partners te focussen op gezamenlijke impact;
- Participeren in en aansluiten bij landelijke campagnes voor bibliotheekwerk en specifieke dienstverlening.

Informatiemanagement

Digitale dienstverlening en datagedreven werken zijn vaste elementen in ons werk. De daarvoor benodigde hard- en software, expertise en beveiliging is op orde. We blijven voldoen aan de wettelijke bepalingen, normen en gedragsregels. Het informatiebeleid wordt geëvalueerd en we borgen de correcte uitvoering.

Speerpunt Informatiemanagement 2025-2028

- Het informatiebeleid evalueren en verbeteringen doorvoeren.

Bestuur en Toezicht

In de afgelopen planperiode is na de evaluatie van de bestuurs- en directiestructuur gekozen voor de omvorming naar een raad-van-toezichtmodel met een directeur-bestuurder. Dit hebben we geformaliseerd met een statutenwijziging en toezichtskader. In de aankomende vier jaar werken we deze structuur en de verschillende rollen verder uit. De jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad van Toezicht draagt daaraan bij.

Daarnaast maken wij – vanzelfsprekend – gebruik van Branchecertificering, PDCA, IMWR en P&C-cyclus. En werken we bij de Bibliotheek Wijchen volgens onderstaande codes en richtlijnen.

- Governance code Cultuur
- Code Diversiteit & Inclusie
- Fair Practice Code

Lees je wijzer

Berenschot - De robuuste bibliotheek, 2023

<https://www.probiblio.nl/wp-content/uploads/2024/02/De-robuste-bibliotheek-2023.pdf>

Berenschot - Corona, cultuur en gemeenten, 2021

<https://www.berenschot.nl/media/555jb4og/vng-gids-corona-cultuur-en-gemeenten-berenschot-feb-2021.pdf>

Bibliotheekconvenant 2024 – 2027

Op het moment van schrijven nog niet beschikbaar

Bibliotheken & de duurzame samenleving, VN-agenda 2030

Op het moment van schrijven nog niet beschikbaar

Code Diversiteit & Inclusie

https://codedi.nl/wp-content/uploads/2022/09/CODEDI_160922_DEF_TOEGANKELIJK.pdf

Fair Practice Code

<https://fairpracticecode.nl/wordpress/wp-content/uploads/2023/04/fairpractice-code-nl-2019-digitaal.pdf>

Gemeente Wijchen - Coalitieakkoord 2022-2026

http://www.wijchen.nl/data/downloadables/2/5/6/2204_06_wij_coalitieakkoord_2022_2026_webversie.pdf

Gemeente Wijchen - Cultuurnota 2024-2028

<https://wijchen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/5cc306c9-7d6c-4b04-9250-2ddb81b81830?documentId=ef89e281-4a78-4d5e-92f3-d0e2f9a53220&agendaItemId=e7d2d35a-7929-4605-b88e-8172fba75a2b>

Gemeente Wijchen - Kansengelijkheid voor jonge kinderen. Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wijchen 2023-2026

<https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=wdw&id=100275743>

Lees je wijzer

Gemeente Wijchen - Strategisch kompas: Wijchen2035 'De kracht van Wijchen

<https://www.wijchen.nl/data/downloadables/4/0/3/raadsversie-strategisch-kompas-wijchen2035-oktober-2022-def-samengevoegd.pdf>

Governance Code Cultuur

<https://www.cultuur-ondernemen.nl/governance-code-cultuur/principe/introductie>

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

<https://www.digitaleoverheid.nl/overzicht-van-alle-onderwerpen/dienstverlening-aan-burgers-en-ondernemers/informatiepunt-digitale-overheid/>

IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) en UNESCO - Manifest over de openbare bibliotheken (update 2022)

<https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/2590/1/IFLA-UNESCO%20Public%20Library%20Manifesto%202022-nl.pdf>

KWINK Groep - Evaluatie Stelsel openbare bibliotheekvoorziening, 2019

<https://www.kwinkgroep.nl/wp-content/uploads/2021/01/20191217-KWINK-Eindrapport-evaluatie-Wsob-1.pdf>

Ministerie van Binnenlandse Zaken - Digitale inclusie. Iedereen moet kunnen meedoen, 2018

<https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/binaries/kennisbankopenbaarbestuur/documenten/rapporten/2018/12/01/digitale-inclusie-iedereen-moet-kunnen-meedoen/digitale-inclusie-iedereen-moet-kunnen-meedoen.pdf>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap - Een abonnement op de hele wereld.

Versterken van het stelsel van openbare bibliotheken, 2022

<https://open.overheid.nl/repository/ronl-82b94ffae4db32332f68a5299771404a857f9c5/1/pdf/een-abonnement-op-de-hele-wereld-versterken-van-het-stelsel-van-openbare-bibliotheken.pdf>

Lees je wijzer

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap - Voortgang Masterplan basisvaardigheden voor het funderend onderwijs, 2022

<https://open.overheid.nl/repository/ronl-a18f29b2466f5e313d7d43d5390100d3750a9083/1/pdf/kamerbrief-voortgangsrapportage-masterplan-basisvaardigheden-funderend-onderwijs.pdf>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap - Stand van zaken versterken van het stelsel van openbare bibliotheken, 2023

<https://open.overheid.nl/documenten/dpc-17551e5fca5606b0cf1791a6a35fbc99692aa349/pdf>

Overheid - Wet- en regelgeving

<https://wetten.overheid.nl>

Raad voor Cultuur - De daad bij het woord, 2018

<https://www.raadvoorcultuur.nl/binaries/raadvoorcultuur/documenten/adviezen/2018/04/30/advies-de-daad-bij-het-woord/De-daad-bij-het-woord.pdf>

Raad voor Cultuur - Een bibliotheek voor iedereen, 2020

<https://www.raadvoorcultuur.nl/binaries/raadvoorcultuur/documenten/adviezen/2020/02/11/een-bibliotheek-voor-iedereen/Een+bibliotheek+voor+iedereen.pdf>

Website BoekStartPro

<https://www.boekstartpro.nl/>

Website De Bibliotheek op school

<https://www.debibliotheekopschool.nl/>

